

**UCHWAŁA NR XIX/150/15
RADY MIEJSKIEJ W KLUCZBORKU**

z dnia 23 grudnia 2015 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działając na podstawie art. 4¹ ust.2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz.1286) Rada Miejska w Kluczborku uchwała co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kluczbork na 2016 r. w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kluczbork na 2016 r. jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Kluczbork.

§ 2. 1. W 2016 roku przeznacza się z budżetu Gminy środki na wydatki szczegółowe związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kluczbork na 2016 r.

2. Przychody i wydatki środków finansowych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kluczbork na 2016 r. ujęte zostaną w uchwale budżetowej.

§ 3. Zobowiązuje się Burmistrza Miasta Kluczborka do złożenia rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Kluczbork na 2016 r.

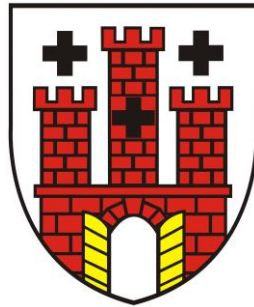
§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kluczborka.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kluczborku

Janusz Kędzia

Załącznik do Uchwały Nr XIX/150/15
Rady Miejskiej w Kluczborku
z dnia 23 grudnia 2015 r.

G M I N N Y
PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH DLA
GMINY KLUCZBORK NA 2016r.

Kluczbork, grudzień 2015 r.

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z art. 4¹ cytowanej wyżej ustawy, prowadzenie działań w tym zakresie należy do zadań własnych gminy i realizowane jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego *część gminnej strategii integracji i polityki społecznej*.

W szczególności zadania te obejmują:

- *zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,*
- *udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,*
- *prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży ...*
- *wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,*
- *podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,*
- *wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.*

Zgodnie z treścią tej ustawy zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności przez: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Na zadaniach tych należy skupić szczególną uwagę, dlatego że problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają bardzo duże rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne. W związku z powyższym, celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego czy pije alkohol, czy nie.

Realizując gminny program *należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu*, aby każde zadanie, wpisane do gminnego programu miało związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, ponieważ tylko na takie zadania mogą być wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podstawową rolą Gminy w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych będzie inspirowanie i wspieranie bezpośrednich realizatorów konkretnych zadań w ramach określonych możliwości finansowych.

1. Elementy diagnostyczne – osoby uzależnione od alkoholu.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne (2012r.) pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych między 600 a 900 tys.(ok. 1.5%-3%), a pijących alkohol szkodliwie – na około 2,5 mln a w niektórych okresach czasu nawet do około 4 mln.z czego ok. 80% stanowią mężczyźni.

Sprowadzając to do Gminy Kluczbork, której ludność wynosi około 36 tys. osób to(śr. 2%) 720 osób jest uzależnionych. Do tej wielkości należy podchodzić z ostrożnością gdyż mogą to być wartości nieścisłe i zaniżone.

Z zebranych materiałów wynika, że w 2015r. (*dane za 10 m-cy*) w jednostkach leczenia odwykowego przebywało około 150 osób z Gminy Kluczbork.

Przyjmując z wszystkimi zastrzeżeniami liczbę osób uzależnionych od alkoholu, oznacza to ,że do specjalistycznego leczenia trafia mniej niż połowa z pośród nich.

Okolo 570 nadal nie leczonych osób uzależnionych, generuje dodatkowe koszty w różnych obszarach życia. Grupa ta ponosi również straty o charakterze społecznym i materialnym, będąc jednocześnie powodem różnych problemów w swoim najbliższym otoczeniu.

Z opieki poradni korzysta również około 79 osoby współuzależnione, 2 osoby uzależnione od hazardu oraz 11 osoby z rozpoznaniem uzależnienia mieszanego.

2. Nadużywanie alkoholu – droga do uzależnienia.

Szacuje się, że populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie jest cztery razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu i stanowi około 8%-10% mieszkańców Polski. Przenosząc to do Gminy można stwierdzić, że 2500 – 3600 osób pije szkodliwie.

Znaczna część z nich zasili niebawem szeregi uzależnionych. Powyższe szacunki mają potwierdzenie w badaniach ankietowych przeprowadzonych w województwie opolskim

„ Problemy alkoholowe w ocenie mieszkańców województwa opolskiego „

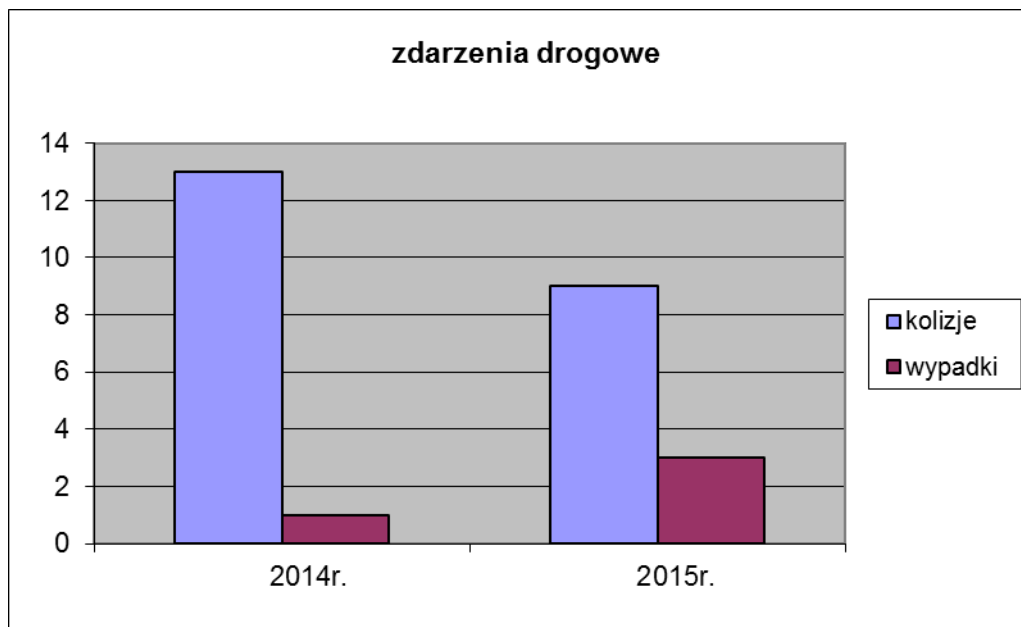
Z badań tych wynika, że do grupy ryzyka pod względem picia zaliczało się **13,3%** dorosłych mężczyzn i **3,4%** dorosłych kobiet. Ogółem do grupy ryzyka zaliczało się **8,3%** dorosłych mieszkańców Opolszczyzny. Sytuacja taka oznacza, że należy spodziewać się zwiększonej ilości szkód zdrowotnych wynikających min. z urazów mających związek z alkoholem.

Oznacza to również, w przypadku pacjentów uzależnionych jak i nadużywających alkoholu zwiększone koszty w wielu obszarach życia. Alkohol u pijących powoduje postępujące wyniszczenie organizmu. Sprzyja wypadkom jak i naruszeniu prawa i porządku. Powoduje powstawanie problemów w różnych płaszczyznach i kategoriach.

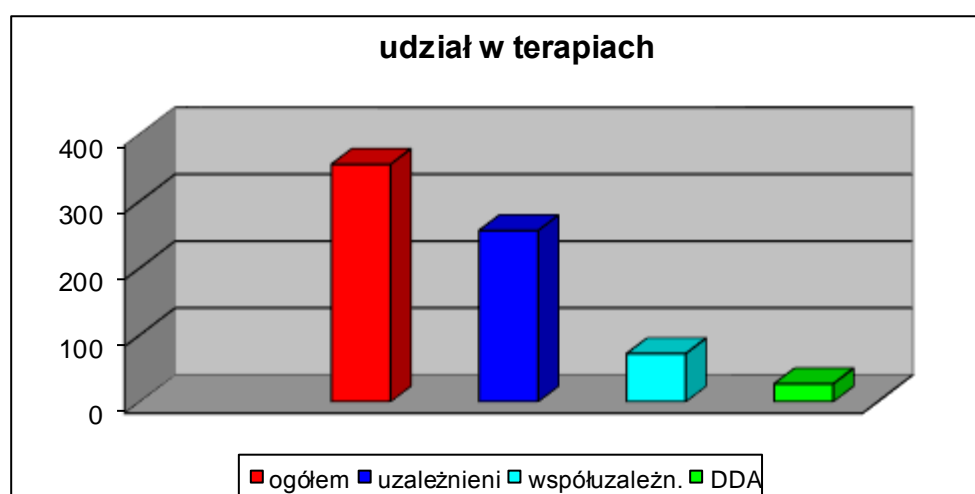
Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po naciśnięciu i paleniu tytoniu), a ponad 60 różnych rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.

Corocznie, z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilka tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio piciem alkoholu. Osobnym typem szkód zdrowotnych są uszkodzenia płodu, powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

Według ekspertów „*Badania oceniające rolę alkoholu w określonych typach obrażeń wykazały, że jest on przyczyną wielu urazów, a nawet śmierci na skutek wypadków samochodowych, potrąceń pieszych, upadków, pożarów, utonięć, a także wypadków przy pracy*”.

Z danych Policji wynika, że w 2015r. /10-m-cy/ - odnotowano 3 wypadki drogowe oraz 9 kolizji spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu. Odnotowano również około 300 przypadków prowadzenia pojazdów przez kierowców w stanie nietrzeźwym (*powiat*). Zatrzymano do wytrzeźwienia w izbie zatrzymań 201 osób. Zatrzymano również pod wpływem alkoholu 10 osób nieletnich (do 18 r.ż.). Byli to w większości uczniowie szkół ponad gimnazjalnych. Osoby te odwieziono do miejsc zamieszkania i przekazano rodzicom. Problemy konkretnych osób wynikające z ich uzależnienia od alkoholu lub jego nadużywania powodują znaczne koszty „rodzinne” najtrudniejsze do określenia. Koszty te ponoszą przede wszystkim osoby żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholika – osoby współuzależnione.

W kończącym się roku w Poradniach Terapii Uzależnień 184 osób uzależnionych odbywało terapię podstawową i pogłębioną, a 79 - współuzależnionych, (*najczęściej ofiary przemocy domowej*). Poradnie udzieliły około 2399 porad.

Leczenie współuzależnienia wymaga odpowiedniego postępowania terapeutycznego i jest na ogół długotrwałe.

Stanowi to niewielką część potrzebujących wsparcia. Ograniczona pomoc terapeutyczna dla osób żyjących w najbliższym otoczeniu alkoholika pogłębia dysfunkcję rodziny.

Utрудnia przystosowanie się do zmieniających się warunków na rynku pracy, wpływa na ponoszenie strat rozwojowych przez dzieci.

3. Alkohol a dzieci (w tym z rodzin z problemem alkoholowym).

Problem alkoholowy to nie tylko problem ludzi dorosłych ale i ich rodzin, szczególnie dzieci.

Życie dziecka w rodzinie z problemem alkoholowym powoduje poważne straty emocjonalne i rozwojowe. Według szacunków PARPA dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików stanowią około 4% populacji. W przypadku naszej gminy może to być około 950 dzieci.

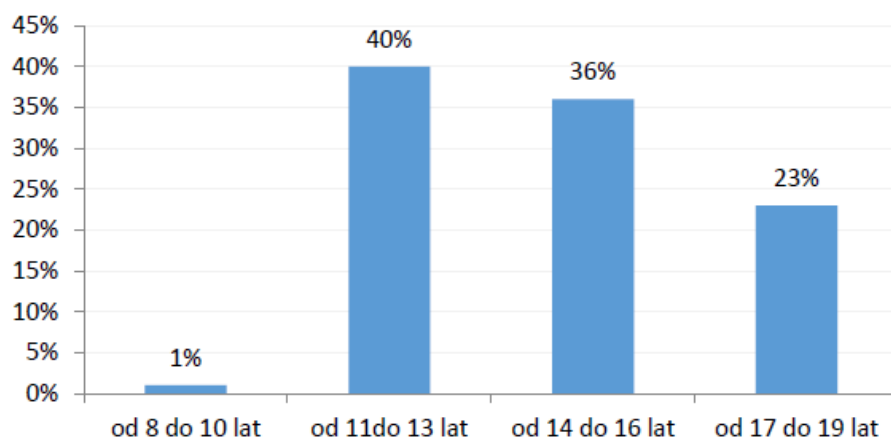
Wychowywanie się w rodzinie z problemem alkoholowym „*może wyrzucić poważny negatywny wpływ na rozwój dzieci. Dzieci alkoholików żyją w ciągłym stresie przekraczającym granice zwykłego ludzkiego doświadczenia.*”

Choroba rodziców staje się główną siłą nadającą kierunek ich życiu, które zaczyna obracać się wokół problemu alkoholowego ojca czy matki. Dysfunkcje powstałe w przypadku dzieci alkoholików przenoszone są następnie w dorosłe życie.

Brak pomocy psychologicznej, czy terapeutycznej w dzieciństwie, może skutkować dysfunkcjami w sferze emocjonalnej i psychicznej w trakcie dorosłego życia.

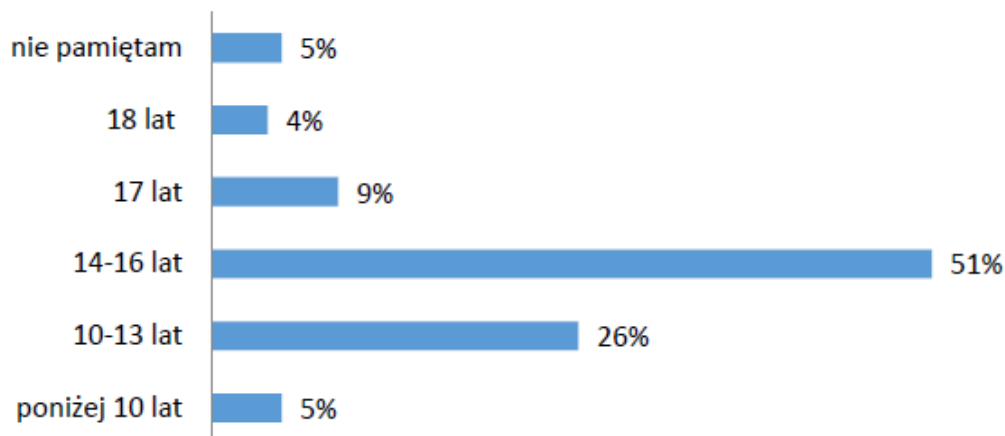
W 2015 roku przeprowadzono badania ankietowe w szkołach Gminy Kluczbork na temat używania alkoholu, nikotyny i środków odurzających w których wzięło udział 474 uczniów, w tym 191 uczniów szkoły podstawowej, 283 uczniów określanych w badaniu jako młodzież szkolna. Wśród respondentów znalazło się 48% kobiet oraz 52% mężczyzn.

W próbie najwięcej uczniów było w kategorii wiekowej 11-13 lat (40%), następnie 14-16 lat (36%), 17-19 lat (23%). 1% to osoby w przedziale wiekowym 8-10 lat.

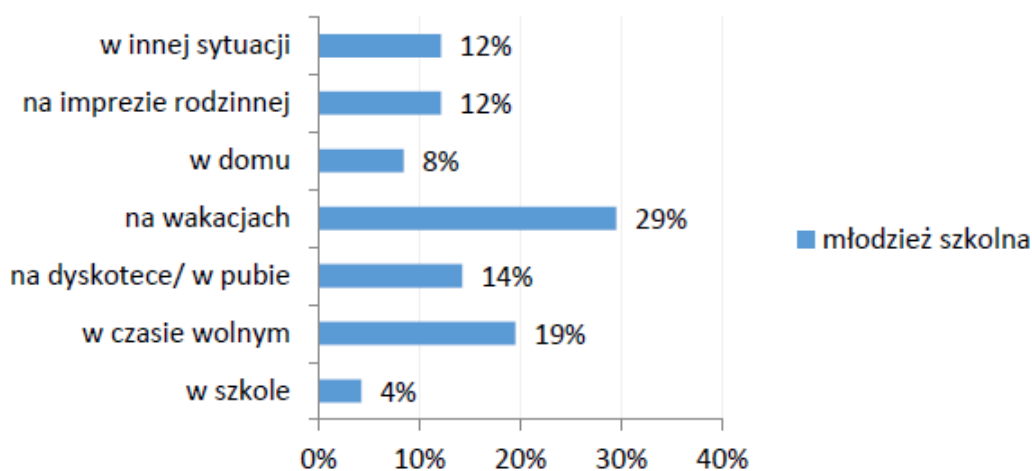
Struktura badanej próby wg kategorii wiekowych

Uczniowie potwierdzający swój bezpośredni kontakt z alkoholem, podali wiek, w którym pierwszy raz spróbowali alkoholu. 51% młodzieży szkolnej pierwszy raz spróbowało alkoholu pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 26% między 10 a 13 rokiem życia. 9% to osoby, które sięgnęły po alkohol mając 17 lat, 5% poniżej 10 roku życia, 4% po osiągnięciu pełnoletności.

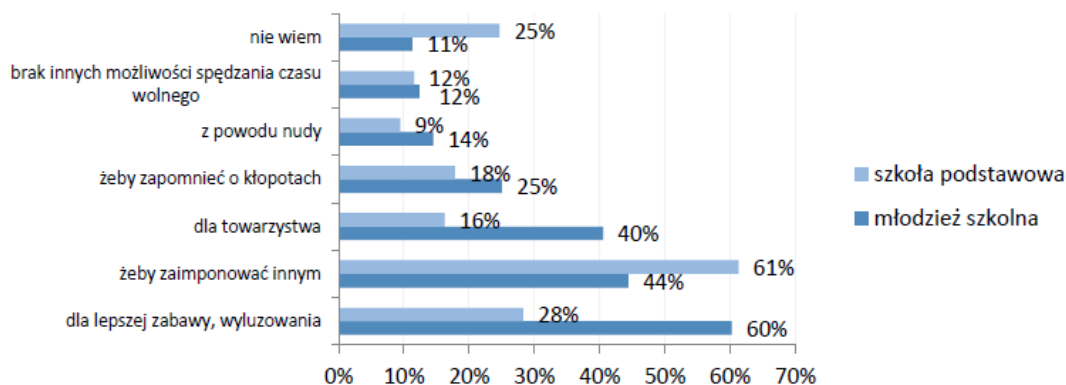
Ile miałeś lat, kiedy pierwszy raz piłeś alkohol ?

29% młodzieży szkolnej po raz pierwszy próbowało alkoholu podczas wakacji, 19% w czasie wolnym, 14% na dyskotecie/w pubie, 12% na imprezie rodzinnej. Kolejne 12% respondentów wymieniło jeszcze inne sytuacje, w tym imprezę sylwestrową, ognisko, wesele, imieniny kuzyna. 8% młodzieży szkolnej twierdzi, że sięgnęło po alkohol w domu, 4% w szkole.

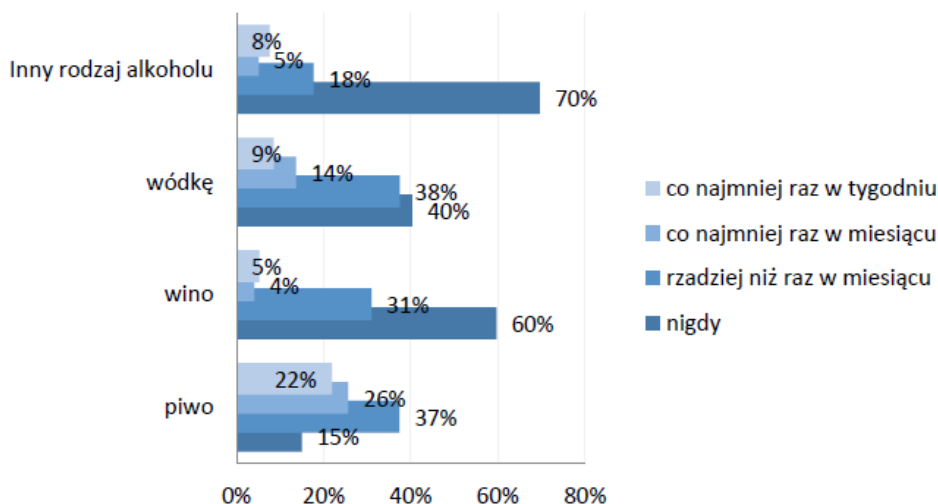
W jakiej sytuacji po raz pierwszy piłeś/łaś alkohol ?

Uczniowie szkół podstawowych (61%) oraz młodzież szkolna (44%) uważają, że najczęstszym powodem sięgania po alkohol jest chęć zaimponowania innym. 28% uczniów szkoły podstawowej, 60% młodzieży szkolnej uznało, że rówieśnicy sięgają po alkohol dla lepszej zabawy, wyluzowania, 16% młodszych uczniów, 40% młodzieży szkolnej dla towarzystwa. 18% uczniów szkoły podstawowej, 25% młodzieży szkolnej stwierdziło, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, żeby zapomnieć o kłopotach. Po 12% respondentów z obu grup szkolnych za powód uznało brak innych możliwości spędzania czasu wolnego, a 9% uczniów szkoły podstawowej, 14% starszych uczniów wybrało odpowiedź – z powodu nudy.

Z jakich powodów osoby w Twoim wieku piją alkohol?

Młodzież szkolna oceniła częstotliwość spożywania przez nich poszczególnych rodzajów alkoholu. Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęstszym wyborem młodych ludzi jest piwo – po ten rodzaj trunku sięga rzadziej niż raz w miesiącu 37% ankietowanych, co najmniej raz w miesiącu 26%, co najmniej raz w tygodniu 22%. Po wino sięga rzadziej niż raz w miesiącu 31% respondentów, co najmniej raz w miesiącu 4%, a co najmniej raz w tygodniu 5%. Wódka staje się wyborem 38% młodzieży szkolnej rzadziej niż raz w miesiącu, 14% co najmniej raz w miesiącu, 9% co najmniej raz w tygodniu. Inny rodzaj alkoholu 18% młodzieży pije rzadziej niż raz w miesiącu, 5% co najmniej raz w miesiącu, 8% co najmniej raz w tygodniu.

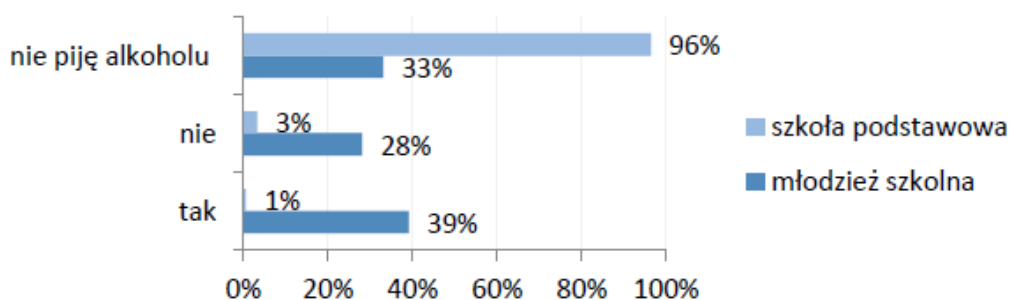

Jak często spożywasz poszczególne rodzaje alkoholu ?

Większość uczniów szkół podstawowych (96%) oraz 33% młodzieży szkolnej zadeklarowało, że nie piją alkoholu.

1% uczniów szkoły podstawowej i 39% młodzieży szkolnej twierdzi, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu.

Czy Twoi rodzice wiedzą, że pijesz alkohol ?

Z opinii Komendy Powiatowej Policji w Kluczborku oraz z przeprowadzonych badań wynika, że obniżył się wiek sięgania po środki psychotropowe w tym po alkohol i papierosy.

Wszystko wskazuje, że palenie papierosów, picie alkoholu (szczególnie piwa), dopalacze a obecnie i napoje energetyczne to ugruntowany styl życia młodzieży. Alkohol i dopalacz stają się atrybutem „dobrej zabawy” i sposobem na zabicie nudy. Dają poczucie dorosłości. Stają się również przyczyną czynów karalnych. Przytoczone wyniki badań zostały przekazane szkołą i powinny stanowić materiał do tworzenia szkolnych programów profilaktycznych jak i do codziennych spotkań z młodzieżą.

Dzieci i młodzież od najwcześniejszych lat stykają się z osobami pijącymi i nadużywającymi alkoholu. Wcześniej też, podejmują próby picia napojów alkoholowych, palenia tytoniu i używania środków odurzających. Skutki ujawniają się zwykle po latach.

4. Przemoc domowa – zaburzenia życia rodzinnego

Związek pomiędzy nadużywaniem alkoholu a biciem nie ma charakteru przyczynowo-skutkowego, można jedynie mówić o współwystępowaniu. Alkoholizm w rodzinie należy traktować jako czynnik ryzyka pojawienia się przemocy w rodzinie. Rodzina dysfunkcyjna pełna jest komplikacji i konfliktów, które najbardziej destrukcyjnie wpływają na dzieci. Dzieciństwo naznaczone problemem alkoholizmu i przemocy rzutuje na całe dorosłe życie.

W rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy fizycznej występują dwukrotnie częściej niż w rodzinach wolnych od problemu alkoholowego. Ofiarami przemocy pijanego rodzica są częściej partnerzy niż dzieci. Natomiast one są zdecydowanie częściej zaniebywane. „Z danych raportu opracowanego przez Instytut Zdrowia i Trzeźwości Polskiego Towarzystwa Psychologicznego wynika, że 80% badanych żon alkoholików doświadczyło różnego rodzaju przemocy ze strony męża, w tym ponad połowa z nich doznała łagodniejszej przemocy fizycznej (popychanie, szarpanie, niszczenie sprzętów), co trzecia doznała ciężkiej przemocy fizycznej (bicie, kopanie, szarpanie za włosy) i przemocy seksualnej. Prawie wszystkie doznawały przemocy psychicznej” (Bandura-Madej; Dobrzyńska-Mesterhazy, 2000).

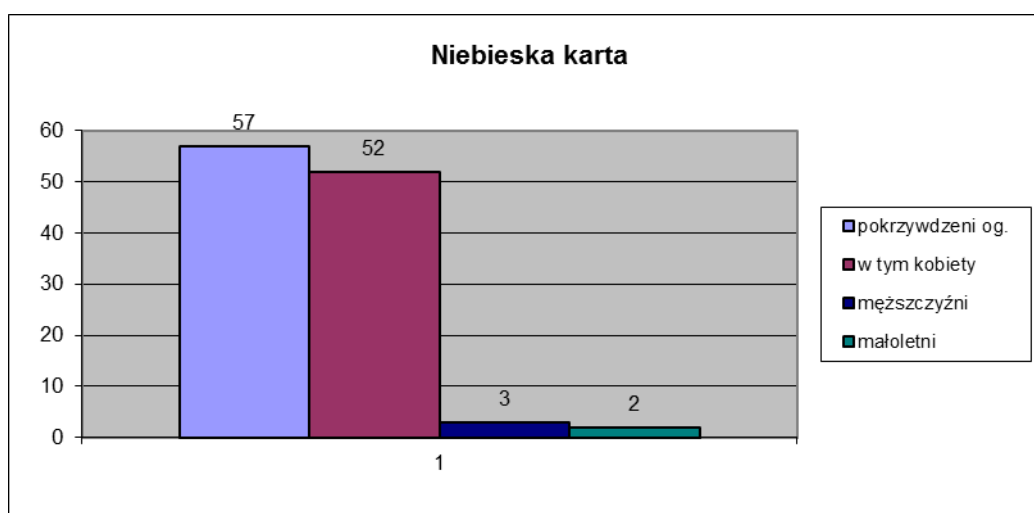
Według szacunków PARPA blisko 70% żon i partnerek alkoholików doznaje przemocy ze strony męża i partnera. Z innych badań wynika, że około 60% pacjentów leczenia odwykowego przyznaje, iż ma poważne problemy związane ze stosowaniem przemocy wobec najbliższych.

Co czwarty ankietowany przyznaje się do przemocy fizycznej wobec swoich dzieci. 25-30% dzieci jest wykorzystywanych seksualnie. Niemal w co piątej polskiej rodzinie dochodzi do konfliktów z powodu nadużywania alkoholu (CBOS 2002).

Co 40 sekund w Polsce jedna kobieta doświadcza aktów przemocy w rodzinie. Co 15 minut ktoś zgłasza na Policję fakt przemocy w rodzinie. Co 2,5 doby ginie kobieta z powodu „nieporozumień rodzinnych”.

6% kobiet w wieku 16-60 ok. 800 tyś. co roku doznaje przemocy. Co druga udawała się po pomoc lekarską, co szósta wymagała hospitalizacji z powodu przemocy domowej. Tylko 30% kobiet zgłasza organom ścigania fakt doznawanej przemocy czyli o 70% przypadków nie wie Policja.

Komenda Powiatowa Policji w Kluczborku w 2015 roku (za 10 m-cy) objęła nadzorem 39 rodziny w ramach procedury „Niebieska karta”. Odnotowała również 404 interwencji domowych, z których większość miała związek z nadużywaniem alkoholu.

„ Niebieska karta”

Stwierdzono 57 przypadki przemocy i znęcanie się nad rodziną. W większości przemoc dotyczyła kobiet. Wszystkimi przypadkami zajął się Zespół Interdyscyplinarny.

W większości przypadków podłożem było nadużywanie alkoholu. Osoby których stan powodował agresję zatrzymywano do wytrzeźwienia (22 osoby).

Wnioski dotyczące sprawców przemocy, a jednocześnie nadużywających alkoholu Zespół skierował do Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu podjęcia odpowiednich kroków prawem przypisanych.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpoznawała łącznie 55 wniosków. Przeprowadziła rozmowy z 157 osobami, które w różny sposób dotknął alkohol.

W wyniku motywujących działań Komisji 52 osoby podjęły terapię w zakładach stacjonarnych lub w Poradniach Terapii Uzależnień.

Skierowano 5 wniosków do Sądu Rodzinnego w celu ustalenia stopnia uzależnienia oraz określenia sposobu leczenia. Niestety, leczenie odwykowe nie zawsze jest skuteczne i przynosi wymierne efekty.

W ramach pomocy, Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia 60 rodzinom w których występują problemy z alkoholem. W sytuacjach „gorącej przemocy” pomoc świadczy również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Znajdują tam schronienie i pomoc psychologa, terapeuty czy prawnika, kobiety, matki z dzieckiem prześladowane przez męża – często alkoholika – sprawcę przemocy. Sprawy przemocy koordynuje **Zespół Interdyscyplinarny**.

W 2015 r. w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielono w PCPR pomocy łącznie 268 osobom w tym 170 z Gminy Kluczbork.

Pomocy prawnej i psychologicznej udziela również klub abstynenta „Dziewięcił” jak również Poradnie Terapii Uzależnień.

Skala zjawiska przemocy domowej poza prezentowanymi wyżej faktami jest trudna do precyzyjnego określenia. Jeszcze nie każda kobieta, chce ten fakt nagłośnić powodowana strachem przed większymi represjami lub wstydem.

Rada Miejska w Kluczborku dostrzegając zagrożenie jakie niesie nadmierne spożywanie alkoholu oraz szkody powodowane przez alkohol w życiu człowieka ustala

Cele strategiczne programu

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i zmniejszanie już istniejących.

Doskonalenie sposobów przeciwdziałania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu.

Dla osiągnięcia zamierzonych celów należy w sposób *systematyczny i długofalowy* realizować następujące zadania :

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych odalkoholu.

Realizacja tego zadania to - *ograniczenie szkód zdrowotnych spowodowanych spożywaniem alkoholu, używaniem substancji psychoaktywnych.*

Cel powyższy można osiągnąć po przez:

1. Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.
2. Finansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych przeznaczonych dla pacjentów uzależnionych i ich rodzin (*dofinansowanie poza kontraktem*).
  - a) indywidualna psychoterapia osób uzależnionych (podstawowa i pogłębiona),
  - b) programy terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem,
  - c) programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.

II. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Realizacja zadania to:

Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – dorosłych i dzieci.

1. Wspieranie (min.finansowe)placówek interwencji kryzysowej (PCPR) realizujących program ochrony ofiar przemocy w rodzinie (*psychologia i psychoterapia dla ofiar i sprawców przemocy*)
2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w ramach procedury „*Niebieskiej Karty*”.
3. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym poprzez:
  - a. *wspieranie działalności grup terapeutycznych i samopomocowych dla dzieci min. grupy wsparcia. Udzielanie pomocy prawnej i psychologicznej(Poradnia PP)*
  - b. *finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych lub wychowawczych dla dzieci.*
4. Wspieranie i finansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych realizujących programy terapeutyczne dla dzieci, a pełniących istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin alkoholowych(światlice TPD, Parasol)
5. Prowadzenie edukacji społecznej na temat zjawiska przemocy i możliwości uzyskania pomocy oraz sposobów reagowania na przemoc.

Lokalne kampanie informacyjne i edukacyjne nt. oferty pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym dotkniętych przemocą.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja tego zadania winna oznaczać:

1. Organizowanie i finansowanie na terenie wszystkich typów szkół i placówek szkolno-wychowawczych programów profilaktycznych skierowanych bezpośrednio do dzieci i młodzieży.
2. Podejmowanie razem ze szkołą działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (*broszury, plakaty, ulotki o treści edukacyjnej itp.*)
3. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
4. Organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla nauczycieli i pedagogów prowadzących zajęcia profilaktyczne z młodzieżą.
4. Wspieranie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych tematycznie z profilaktyką zdrowotną (*Zachowaj Trzeźwy Umysł, STOP NARKOTYKOM, Archipelag Skarbów, happeningi, debaty, festyny*).
5. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych których integralną częścią będą elementy programu profilaktycznego (*„prawdziwy sportowiec prowadzi zdrowy styl życia, nie pije, nie pali, nie używa narkotyków, sterydów, dba o higienę osobistą”*).
6. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drodze.
Organizowanie programów psychokorekcyjnych dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu (Sąd). Działania profilaktyczno-edukacyjne dotyczące nietrzeźwości na drogach w szkołach nauki jazdy.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja w/w zadania przez organizacje pozarządowe spełniające kryteria merytoryczne to min. *dofinansowanie stowarzyszeń i organizacji zajmujących się profilaktyką, promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, współpracujących z samorządem lokalnym czy komisją rozwiązywania pal.*

Poważnym partnerem dla Gminy w realizacji programu profilaktyki uzależnień są właśnie stowarzyszenia i kluby abstynenckie. Działania podejmowane przez nie kroki w różnych nurtach swej działalności to ważna rola w lokalnym systemie rozwiązywania problemów uzależnień.

Stowarzyszenia prowadzą niezwykle cenne działania z zakresu promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób dorosłych, ale również dzieci i młodzieży (*dni trzeźwości, wspólne wyjazdy, itp*)

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów reklamy napojów alkoholowych Gmina będzie podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

W tym celu wymagana jest:

- systematyczna współpraca z policją, strażą miejską i wymiarem sprawiedliwości,
- kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie określonym ustawą.

VI. Wspieranie Centrów Integracji Społecznej.

Realizacja tego zadania to realizacja idei wspierania reintegracji społecznej i zawodowej min. osób

„wykluczonych społecznie”- bezdomnych, bezrobotnych, uzależnionych od narkotyków i alkoholu poprzez finansowanie przyuczania do zawodu i naukę życia w społeczeństwie.

Wspieranie inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji

na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej.

VII. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to instytucja na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu odwykowemu.

Zgodnie z art. 24 ustawy, postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

Oznacza to, że sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz towarzyszyć temu muszą także określone negatywne zachowania w sferze społecznej.

Określa się wynagrodzenie członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

analogicznie jak w latach ubiegłych:

„Członkom Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługiwać będzie wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości :

- Przewodniczący Komisji – 15%

- pozostali członkowie Komisji – 10% najniższego wynagrodzenia za pracę, określonego na podstawie odrębnych przepisów – za jedno posiedzenie.”

VIII. Program realizować będą :

Koordinator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Ośrodek Pomocy Społecznej,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
Zespół Interdyscyplinarny,
Placówki oświatowe,
Organizacje pozarządowe.

Integralną częścią niniejszego Programu jest Preliminarz wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na jego realizację w 2016r.

PRELIMINARZ WYDATKÓW ŚRODKÓW FINANSOWYCH na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2016 roku.

DZIAŁ 851 rozdział 85154

PRZYCHÓD : 705 000 zł

WYDATKI : 705 000 zł

I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH.

- finansowanie dodatkowych zajęć /ponad podstawowych/realizowanych przez poradnie specjalistyczne z uzależnionymi i ich rodzinami (*poza kontraktem*)
kwota - **45 000 zł**

II. UDZIELANIE RODZINOM , W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY PSYCHO-SPOŁECZNEJ I PRAWNEJ. OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

- wspieranie i finansowanie: programów terapeutycznych dla uzależnionych i współuzależnionych(*programy rodzinne*) działalności punktów konsultacyjnych, grup wsparcia dla dorosłych - 77 000 zł
  - wspieranie ośrodka interwencji kryzysowej, pomoc osobom dotkniętym przemocą, chronionym w Centrum Interwencji Kryzysowej - 20 000 zł
  - kursy i szkolenia w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, edukacja publiczna, obsługa bieżąca programów, działalność Gminnej Komisji R.P.Alk., opinie biegłych, program korekcyjny dla kierowców - 65 000 zł
- kwota – 162 000 zł**

III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM POZALEKCYJNE ZAJĘCIA SPORTOWE, ORAZ DZIAŁANIA NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

- pozalekcyjne zajęcia sportowe z elementami profilaktyki koordynowane przez OSiR - 260 000 zł
- programy psycho-korekcyjne realizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną - 6 000 zł
- realizacja programów socjoterapeutycznych w Świetlicy „Parasol” -140 000 zł
- program profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci realizowany w ramach akcji letniej podczas kolonii i obozów – **poprzez zakup usług** - 15 000 zł

kwota – 421 000 zł

IV. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ SŁUŻĄCYCH ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

programy profilaktyczne i pomocowe realizowane z dziećmi i młodzieżą przez instytucje i stowarzyszenia.

kwota - 77 000 zł